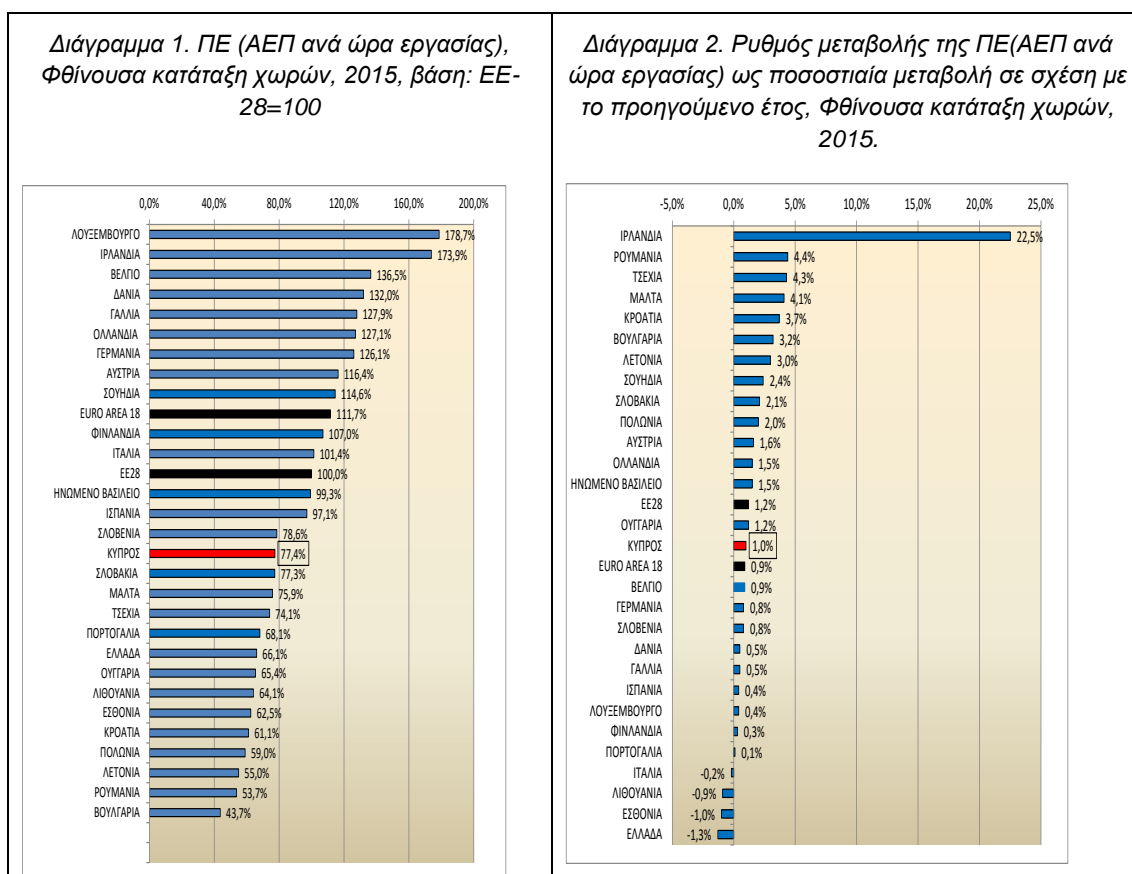

Γιατί η Παραγωγικότητα της Κύπρου υστερεί σε σχέση με άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνώς

Παρουσίαση στοιχείων από τις εκθέσεις: Global Competitiveness Report 2016 - 2017, Doing Business Report 2017, European Innovation Scoreboard 2016, Global Entrepreneurship Index Report 2017, και Human Capital Report 2016.

Σύμφωνα με στοιχεία της Eurostat¹ για την Παραγωγικότητα Εργασίας (ΠΕ), ως ΑΕΠ ανά ώρα εργασίας, το 2015 η Κύπρος κατείχε τη 15η θέση μεταξύ των 28 χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) με την ΠΕ να ανέρχεται στο 77,4% του μέσου όρου της ΕΕ (Διάγραμμα 1). Την ίδια θέση κατείχε και το 2014 με το ίδιο ποσοστό. Οι χώρες που παρουσιάζουν ΠΕ μεγαλύτερη από αυτή του μέσου όρου της ΕΕ είναι με σειρά κατάταξης το Λουξεμβούργο, η Ιρλανδία, το Βέλγιο, η Δανία, η Γαλλία, η Ολλανδία, η Γερμανία, η Αυστρία, η Σουηδία η Φινλανδία και η Ιταλία. Ο ρυθμός μεταβολής της Παραγωγικότητας Εργασίας της Κύπρου ως ΑΕΠ ανά ώρα εργασίας το 2015 ήταν χαμηλότερος από το μέσο όρο του ρυθμού μεταβολής της Παραγωγικότητας Εργασίας των 28 χωρών μελών της ΕΕ (1% σε σχέση με 1,2%) (Διάγραμμα 2).

¹ Eurostat, Labour productivity and unit labour costs [nama_10_lp_ulc], Nominal labour productivity LPPER per hour. Τελευταία αναθεώρηση 03.2.2017.

Global Competitiveness Report 2016 – 2017

Σύμφωνα με τη Διεθνή Έκθεση Ανταγωνιστικότητας 2016 - 2017 (Global Competitiveness Report 2016 - 2017) που δημοσιεύει το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, με βάση στοιχεία του 2015, η ανταγωνιστικότητα της Κύπρου επιδεινώνεται. Με βάση το Δείκτη Ανταγωνιστικότητας 2016 - 2017 (Global Competitiveness Index) η Κύπρος κατέχει την 83^η θέση μεταξύ των 138 χωρών, ενώ το 2014 κατείχε την 65^η θέση ανάμεσα σε 140 χώρες και το 2013 την 58^η θέση. Στις πρώτες 10 θέσεις βρίσκονται κατά σειρά η Ελβετία, η Σιγκαπούρη, οι ΗΠΑ, η Ολλανδία, η Γερμανία, η Σουηδία, το Ηνωμένο βασίλειο, η Ιαπωνία, το Χονγκ Κονγκ και η Φινλανδία.

Στην προαναφερθείσα έκθεση η ανταγωνιστικότητα ταυτίζεται με την παραγωγικότητα, αφού ορίζεται ως το σύνολο θεσμών, πολιτικών και παραγόντων που καθορίζουν το επίπεδο της παραγωγικότητας μιας χώρας:

«We define competitiveness as the set of institutions, policies, and factors that determine the level of productivity of a country» (σελ. 35)

Η Έκθεση συνεχίζει τονίζοντας τη σημασία της παραγωγικότητας και σημειώνοντας ότι το επίπεδο της παραγωγικότητας καθορίζει το επίπεδο της ευημερίας που μπορεί να επιτευχθεί σε μια οικονομία:

«The level of productivity, in turn, sets the level of prosperity that can be reached by an economy».

Η κατάταξη των χωρών σύμφωνα με το Δείκτη Ανταγωνιστικότητας είναι παρόμοια με την κατάταξη των χωρών σύμφωνα με το δείκτη Παραγωγικότητας Εργασίας, τόσο από τα στοιχεία της Eurostat όσο και από στοιχεία του Διεθνούς Οργανισμού Συνεργασίας και Ανάπτυξης (OECD).

Οι επί μέρους παράγοντες που λαμβάνονται υπόψη στον υπολογισμό του Δείκτη Ανταγωνιστικότητας, 114 στο σύνολο, ομαδοποιούνται σε 12 πυλώνες (Πίνακας 1 Παραρτήματος) και αποτελούν τους παράγοντες που επηρεάζουν την παραγωγικότητα.

Η κατάταξη της Κύπρου με βάση τους επιμέρους δείκτες για κάθε πυλώνα παρουσιάζεται ιδιαίτερα χαμηλή στους ακόλουθους πυλώνες:

- «Ανάπτυξη της χρηματοπιστωτικής αγοράς» 120^η θέση,
- «Μακροοικονομικό περιβάλλον» 115^η θέση,
- «Μέγεθος της αγοράς» 114^η θέση και
- «Καινοτομία» 85^η θέση.

Με εξαίρεση τον Πυλώνα 4 «Υγεία και πρωτοβάθμια Εκπαίδευση», σημαντικές αδυναμίες παρουσιάζονται και σε επί μέρους παράγοντες σε κάθε πυλώνα:

Πυλώνας 1: Θεσμοί.

- Αποτελεσματικότητα των εταιρικών διοικητικών συμβουλίων (130^η θέση)*
- Εμπιστοσύνη στους πολιτικούς (103^η θέση)*
- Ευνοιοκρατία στις αποφάσεις των κυβερνητικών αξιωματούχων (103^η θέση)*
- Αποτελεσματικότητα του νομικού πλαισίου όσον αφορά την επίλυση διαφορών (98^η θέση)*

Πυλώνας 2: Υποδομές

- Αριθμός συνδρομών σε κινητή τηλεφωνία (103^η θέση)

Πυλώνας 3: Μακροοικονομικό περιβάλλον

- Δημόσιο χρέος ως ποσοστό του ΑΕΠ (130^η θέση)
- Ακαθάριστη Εθνική Αποταμίευση ως ποσοστό του ΑΕΠ (124^η θέση),
- Πληθωρισμός(102^η θέση)

Πυλώνας 5:Ανώτερη Εκπαίδευση και Κατάρτιση

- Ποιότητα των Σχολών Διοίκησης (Management Schools) (101^η θέση)*

Πυλώνας 6: Αποδοτικότητα Αγοράς αγαθών

- Έκταση της ξένης ιδιοκτησίας σε εταιρίες (104^η θέση)*

Πυλώνας 7:Αποδοτικότητα Αγοράς εργασίας

- Εξάρτηση από επαγγελματική διοίκηση σε εταιρίες (117^η θέση)*
- Ικανότητα της χώρας για προσέλκυση ταλέντων (94^η θέση)*
- Ευελιξία καθορισμού των μισθών(91^η θέση)*

Πυλώνας 8: Ανάπτυξη της χρηματοπιστωτικής αγοράς

- Ευρωστία των τραπεζών(133^η θέση)*
- Χρηματοδότηση μέσω τοπικής αγοράς μετοχών (133^η θέση)*
- Ευκολία πρόσβασης σε δάνεια (132^η θέση)*
- Ρύθμιση της ανταλλαγής τίτλων (127^η θέση)*
- Διαθεσιμότητα κεφαλαίων επιχειρηματικού κινδύνου (Venture capital availability (117^η θέση)*
- Ικανοποίηση των επιχειρηματικών αναγκών από τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (98^η θέση)*
- Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες σε προσιτές τιμές (93^η θέση)*

Πυλώνας 9: Τεχνολογική Ετοιμότητα

- Απορρόφηση της τεχνολογίας στο επίπεδο της επιχείρησης (101^η θέση)

*Η επίδοση της Κύπρου στον παράγοντα αυτό προκύπτει από τη δημοσκόπηση που διενεργείται σε κάθε χώρα μεταξύ στελεχών της Επιχειρηματικής Κοινότητας (Executive Opinion Survey).

Πυλώνας 10: Μέγεθος Αγοράς

- Δείκτης μεγέθους εσωτερικής αγοράς (υπολογίζεται από τη σχέση ΑΕΠ + αξία εισαγωγών – αξία εξαγωγών), (119^η θέση)
- ΑΕΠ (116^η θέση)
- Δείκτης μεγέθους εξωτερικής αγοράς (υπολογίζεται από την αξία των εξαγωγών (101^η θέση)

Πυλώνας 11: Επιχειρηματική κουλτούρα

- Έλεγχος της διεθνούς διανομής (97^η θέση)*
- Έκταση μάρκετινγκ (93^η θέση)*

Πυλώνας 12: Καινοτομία

- Ικανότητα για καινοτομία (119^η θέση)*
- Δαπάνες εταιριών για έρευνα και ανάπτυξη (119^η θέση)*
- Προώθηση της καινοτομίας από το κράτος μέσω κρατικών προμηθειών προϊόντων προηγμένης τεχνολογίας (103^η θέση)*

Συνοψίζοντας, σύμφωνα με τα συμπεράσματα της Διεθνούς Έκθεσης Ανταγωνιστικότητας 2016 – 2017, η Κύπρος χρειάζεται, κατά κύριο λόγο, πάταξη της διαφθοράς, βελτίωση των δημόσιων οικονομικών, βελτίωση του χρηματοπιστωτικού και του δικαστικού συστήματος για διευκόλυνση των επιχειρήσεων, προσέλκυση ταλέντων και ξένων επενδύσεων, αύξηση των εξαγωγών, διοίκηση των εταιριών από επαγγελματίες διευθυντές και προώθηση της καινοτομίας.

Εκτός από τη Διεθνή Έκθεση Ανταγωνιστικότητας 2016 -2017 άλλες εκθέσεις και στοιχεία μπορούν, επίσης, να ρίξουν φως στο ερώτημα γιατί η Κύπρος υστερεί έναντι άλλων χωρών σε σχέση με την Παραγωγικότητα, επιβεβαιώνοντας ή συμπληρώνοντας τα πιο πάνω συμπεράσματα.

Doing Business Report 2017

Σύμφωνα με την πιο πάνω Έκθεση της Παγκόσμιας Τράπεζας σε σχέση με το επιχειρηματικό περιβάλλον, η Κύπρος κατατάσσεται 45^η μεταξύ των 190 χωρών που εξετάζονται. Οι χώρες με την καλύτερη επίδοση σε σχέση με το επιχειρηματικό περιβάλλον είναι η Νέα Ζηλανδία, η Σιγκαπούρη, η Δανία, το Χονγκ Κονγκ, η Κορέα, η Νορβηγία, το Ηνωμένο Βασίλειο, οι ΗΠΑ και η Σουηδία. Η κατάταξη βασίζεται στην απόσταση της χώρας από τις βέλτιστες πρακτικές.

Η θέση της Κύπρου σε σχέση με το επιχειρηματικό περιβάλλον παρουσιάζεται καλύτερη σε σχέση με το Δείκτη Ανταγωνιστικότητας. Θα πρέπει, βέβαια, να σημειωθεί ότι η πιο πάνω έκθεση έχει στενή εστίαση. Περιορίζεται, δηλαδή, στην εξέταση των κανονισμών που διέπουν την επιχειρηματική δραστηριότητα σε όλο τον κύκλο ζωής των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, χρησιμοποιώντας 41 δείκτες οι οποίοι καλύπτουν 10 τομείς. Η έκθεση δεν καλύπτει όλες τις πολιτικές και όλους τους παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν το επιχειρηματικό περιβάλλον και την ανταγωνιστικότητα της χώρας. Δεν εξετάζει, για παράδειγμα, τη μακροοικονομική

σταθερότητα, το χρηματοπιστωτικό σύστημα, την ποιότητα του εργατικού δυναμικού, τη διαφθορά ή το μέγεθος της αγοράς. Οι τομείς που εξετάζονται παρουσιάζονται στον πίνακα 2 του Παραρτήματος. Οι υπολογισμοί για κάθε δείκτη γίνονται από στοιχεία που καλούνται να δώσουν σε κάθε χώρα άτομα με εξειδίκευση στο θέμα (π.χ. λογιστικά και δικηγορικά γραφεία) στη βάση ομοιόμορφων περιπτώσιων μελετών που ετοιμάζονται από την Παγκόσμια Τράπεζα.

Η Κύπρος παρουσιάζει ιδιαίτερη αδυναμία στους ακόλουθους τομείς:

- **Εκτέλεση συμβάσεων (δικαστικές διαδικασίες και εναλλακτικές μέθοδοι επίλυσης διαφορών) (139^η θέση)**, όπου εξετάζονται οι πτυχές του χρόνου, του κόστους και της ποιότητας δικαστικών διαδικασιών. Σε σχέση με τις βέλτιστες πρακτικές, η Κύπρος υστερεί τόσο σε σχέση με το χρόνο (απαιτούνται 1100 μέρες για να επιλυθεί μια δικαστική εμπορική διαφορά, σε σχέση με 164 στη Σιγκαπούρη που αποτελεί τη βέλτιστη πρακτική), όσο και σε σχέση με το κόστος (16,4% της απαίτησης σε μια διαφορά σε σχέση με 9% στην Ισλανδία), καθώς και την ποιότητα (βαθμός 8 από μέγιστο το 18 στο δείκτη ποιότητας δικαστικών διαδικασιών, σε σχέση με 15,5 από μέγιστο το 18 στην Αυστραλία).
- **Άδειες οικοδομής (125^η θέση)** (εξετάζονται οι πτυχές του αριθμού των διαδικασιών που απαιτούνται, του χρόνου, του κόστους και του ελέγχου ποιότητας των αδειών οικοδομής). Σε σχέση με τις βέλτιστες πρακτικές, η Κύπρος υστερεί κυρίως σε σχέση με το χρόνο (507 μέρες σε σχέση με 28 στην Κορέα) και το κόστος (1,1 σε σχέση με 0,1 στο Τρίνιταντ και το Τομπάγκο).
- **Εγγραφή ιδιοκτησίας (91^η θέση)** (εξετάζονται οι πτυχές του αριθμού των διαδικασιών που απαιτούνται, του χρόνου, του κόστους και της ποιότητας διαχείρισης της γης). Σε σχέση με τις βέλτιστες πρακτικές, η Κύπρος υστερεί κυρίως σε σχέση με τον αριθμό των διαδικασιών (7 σε σχέση με 1 στη Γεωργία, Νορβηγία, Πορτογαλία και Σουηδία), το χρόνο (9 μέρες σε σχέση με 1 στη Γεωργία, Νέα Ζηλανδία και Πορτογαλία) και το κόστος (10,4% της αξίας της ιδιοκτησίας σε σχέση με 0% στη Σαουδική Αραβία).

Με βάση τα πιο πάνω αποτελέσματα επιβεβαιώνεται η ανάγκη βελτίωσης του δικαστικού συστήματος και διαφαίνεται η ανάγκη βελτίωσης των συστημάτων διαχείρισης γης και έκδοσης αδειών οικοδομής.

European Innovation Scoreboard 2016

Ο Δείκτης Καινοτομίας της Κύπρου, σύμφωνα με στοιχεία του 2015, ανέρχεται στο 86,5% του μέσου όρου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και η Κύπρος καταλαμβάνει τη 13^η θέση μεταξύ των 28 χωρών μελών της ΕΕ με μέτριες επιδόσεις στην Καινοτομία. Οι χώρες που κατέχουν ηγετική θέση, σύμφωνα με το Δείκτη

Καινοτομίας (20% πάνω από το μέσο όρο), είναι η Σουηδία, η Δανία, η Φινλανδία και η Ολλανδία.

Ο Δείκτης Καινοτομίας είναι ένας σύνθετος δείκτης και υπολογίζεται μέσα από 25 επί μέρους δείκτες (Πίνακας 3 του Παραρτήματος).

Στους πλείστους επί μέρους δείκτες η απόδοση της Κύπρου είναι κάτω από αυτή του μέσου όρου της ΕΕ.

Οι κύριες αδυναμίες εντοπίζονται στους ακόλουθους τομείς:

- Έσοδα από άδειες και πατέντες (1% του μέσου όρου της ΕΕ)
- Δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης από εταιρίες (6% του μέσου όρου της ΕΕ)
- Διδακτορικοί φοιτητές εκτός της ΕΕ (12% του μέσου όρου της ΕΕ)
- Αιτήσεις ευρεσιτεχνίας (18% του μέσου όρου της ΕΕ)
- Επιστημονικές συν-δημοσιεύσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα (21% του μέσου όρου της ΕΕ)
- Νέοι διδακτορικοί φοιτητές (23% του μέσου όρου της ΕΕ)

Τα πιο πάνω αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την ανάγκη για ενθάρρυνση της έρευνας και ανάπτυξης και της καινοτομίας, κυρίως από τον ιδιωτικό τομέα

Global Entrepreneurship Index Report 2017

Σύμφωνα με το Δείκτη Επιχειρηματικότητας που δημοσιεύει το Ινστιτούτο Παγκόσμιας Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης, (Global Entrepreneurship and Development Institute - GEDI), η Κύπρος κατατάσσεται 43^η από τις 137 χώρες και 21^η από τις 41 ευρωπαϊκές χώρες με το Δείκτη Επιχειρηματικότητας να ανέρχεται στο 38,5% του μέσου όρου των 137 χωρών που εξετάζονται. Οι δέκα χώρες με την καλύτερη επίδοση στο Δείκτη Επιχειρηματικότητας είναι κατά σειρά οι Η.Π.Α., η Ελβετία, ο Καναδάς, η Σουηδία, η Δανία, η Ισλανδία, η Αυστραλία, το Ηνωμένο Βασίλειο, η Ιρλανδία και η Ολλανδία.

Αξίζει να σημειωθεί ότι ο Παγκόσμιος Δείκτης Επιχειρηματικότητας εστιάζεται στην επιχειρηματικότητα που σχετίζεται με την αξιοποίηση αναγκών και την ανάπτυξη και όχι με την «αναγκαστική επιχειρηματικότητα», η οποία σχετίζεται περισσότερο με την αυτο-απασχόληση και η οποία, σύμφωνα με αναλύσεις του GEDI, συσχετίζεται αρνητικά με την ανάπτυξη.

Ο Παγκόσμιος Δείκτης Επιχειρηματικότητας είναι σύνθεση από τρεις επί μέρους δείκτες που μετρούν: 1) τη στάση έναντι της επιχειρηματικότητας (Attitudes) 2) την ικανότητα για επιχειρηματικότητα (Abilities) και 3) τις επιχειρηματικές φιλοδοξίες (Aspiration). Κάθε επί μέρους δείκτης αποτελείται από πυλώνες και κάθε πυλώνας μετριέται με 2 μεταβλητές, μία θεσμική και μία ατομική. Τα στοιχεία για τις ατομικές μεταβλητές προέρχονται από τη δημοσκόπηση που διενεργείται από το Παρατηρητήριο Παγκόσμιας Επιχειρηματικότητας (Global Entrepreneurship Monitor-GEM) σε δείγμα του πληθυσμού ηλικίας 18-64 σε κάθε χώρα, ενώ στοιχεία για τις θεσμικές μεταβλητές λαμβάνονται από διάφορες πηγές. Οι 14 πυλώνες του Δείκτη Επιχειρηματικότητας παρουσιάζονται στον Πίνακα 4 του Παραρτήματος.

Η Κύπρος παρουσιάζει ιδιαίτερες αδυναμίες κυρίως σε σχέση με τις επιχειρηματικές φιλοδοξίες και τη στάση έναντι της επιχειρηματικότητας:

Επιχειρηματικές Φιλοδοξίες:

Πρόθεση για ψηλή ανάπτυξη (απασχόληση 10 ατόμων και ανάπτυξη κατά 50% σε 5 χρόνια): σκορ 0,17 σε κλίμακα 0-1

Στάση έναντι της επιχειρηματικότητας:

- **Αποδοχή του κινδύνου:** σκορ 0,24 σε κλίμακα 0-1
- **Δικτύωση:** σκορ 0,29 σε κλίμακα 0-1
- **Αντίληψη των ευκαιριών:** σκορ 0,3 σε κλίμακα 0-1

Τα πιο πάνω αποτελέσματα δείχνουν ότι η Κύπρος χρειάζεται βελτίωση σε σχέση με την κουλτούρα επιχειρηματικότητας.

The Human Capital Report

Με βάση το Δείκτη Ανθρώπινου Κεφαλαίου (The Human Capital Index) που δημοσιεύει το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, η Κύπρος κατατάσσεται στην 31^η θέση μεταξύ των 130 χωρών. Οι χώρες με τις καλύτερες επιδόσεις στο Δείκτη Ανθρώπινου Κεφαλαίου είναι με σειρά κατάταξης η Φινλανδία, η Νορβηγία, η Ελβετία, η Ιαπωνία, η Σουηδία, η Νέα Ζηλανδία, η Δανία, η Ολλανδία, ο Καναδάς και το Βέλγιο.

Ο Δείκτης Ανθρώπινου Κεφαλαίου αξιολογεί μαθησιακά αποτελέσματα και αποτελέσματα σε σχέση με την απασχόληση σε κλίμακα 1 - 100 για πέντε ηλικιακές ομάδες: 0 - 14, 15 - 24, 25 - 54, 55 -64 και άνω των 65. Για κάθε ηλικιακή ομάδα αξιολογούνται διαφορετικοί δείκτες. π.χ. για την ηλικιακή ομάδα 15 - 24 αξιολογείται η Ανώτερη Εκπαίδευση και η αξιοποίηση των δεξιοτήτων στην εργασία, ενώ για την ηλικιακή ομάδα 25-54 αξιολογείται η συνεχιζόμενη κατάρτιση και η ποιότητα της απασχόλησης. Η δομή του δείκτη παρουσιάζεται στον Πίνακα 5 του Παραρτήματος.

Παρόλο που η γενική κατάταξη της Κύπρου είναι καλή, παρατηρούνται αδυναμίες στο ποσοστό ανεργίας σε όλες τις ηλικιακές ομάδες (κατάταξη στην 100+ θέση), καθώς και στο μερίδιο απασχόλησης ατόμων με μέση εξειδίκευση στην ηλικιακή ομάδα 25 – 54, που αποτελεί την κύρια ηλικιακή ομάδα στην αγορά εργασίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ**Πίνακας 1: Οι 12 πυλώνες του Διεθνούς Δείκτη Ανταγωνιστικότητας**

- 1: Θεσμοί
- 2: Υποδομές
- 3: Μακροοικονομικό περιβάλλον
- 4: Υγεία και πρωτοβάθμια Εκπαίδευση
- 5: Ανώτερη Εκπαίδευση και Κατάρτιση
- 6: Αποδοτικότητα Αγοράς αγαθών
- 7: Αποδοτικότητα Αγοράς εργασίας
- 8: Ανάπτυξη της χρηματοπιστωτικής αγοράς
- 9: Τεχνολογική Ετοιμότητα
- 10: Μέγεθος Αγοράς
- 11: Επιχειρηματική κουλτούρα
- 12: Καινοτομία

Πίνακας 2: Τομείς που εξετάζονται στο Doing Business Report

1. Δημιουργία επιχείρησης
2. Άδειες οικοδομής
3. Ηλεκτροδότηση
4. Εγγραφή ιδιοκτησίας
5. Εξασφάλιση πιστώσεων
6. Προστασία μειοψηφούντων επενδυτών
7. Καταβολή φόρων
8. Εμπορία πέρα από τα σύνορα
9. Εκτέλεση συμβάσεων
10. Επίλυση αφερεγγυότητας

Πίνακας 3: Επί μέρους δείκτες που συνθέτουν τον Ευρωπαϊκό Δείκτη Καινοτομίας**Ανθρώπινοι πόροι**

- Νέοι διδακτορικοί φοιτητές
- Πληθυσμός που έχει ολοκληρώσει τριτοβάθμια εκπαίδευση
- Πληθυσμός που έχει ολοκληρώσει ανώτερη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Ανοικτά συστήματα έρευνας

- Διεθνείς επιστημονικές συν-δημοσιεύσεις
- Επιστημονικές δημοσιεύσεις με πιο συχνές αναφορές
- Διδακτορικοί φοιτητές εκτός ΕΕ

Χρηματοδότηση και υποστήριξη

- Δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης στο Δημόσιο Τομέα
- Επενδύσεις επιχειρηματικών κεφαλαίων

Επενδύσεις εταιριών

- Δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης από εταιρίες
- Δαπάνες καινοτομίας εκτός των δαπανών έρευνας και ανάπτυξης

Δικτύωση και επιχειρηματικότητα

- Εσωτερικές καινοτομίες
- Καινοτόμες μικρομεσαίες επιχειρήσεις που συνεργάζονται με άλλες
- Συν-δημοσιεύσεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα

Πνευματική ιδιοκτησία

- Αιτήσεις ευρεσιτεχνίας (patents)
- Αιτήσεις ευρεσιτεχνίας σε κοινωνικές προκλήσεις
- Κοινοτικά εμπορικά σήματα (trademarks)
- Κοινοτικά σχέδια (designs)

Καινοτομίες

- Καινοτομίες προϊόντων και διεργασιών σε μικρομεσαίες επιχειρήσεις
- Καινοτομίες στην οργάνωση και το μάρκετινγκ μικρομεσαίων επιχειρήσεων
- Απασχόληση σε καινοτόμες επιχειρήσεις

Οικονομικά αποτελέσματα

- Απασχόληση σε δραστηριότητες έντασης γνώσης
- Εξαγωγές προϊόντων μέσης και ψηλής τεχνολογίας
- Μεριδίο πωλήσεων νέων καινοτόμων προϊόντων
- Έσοδα από άδειες και πατέντες από το εξωτερικό

Πίνακας 4. Οι 14 πυλώνες του Παγκόσμιου Δείκτη Επιχειρηματικότητας**Αντιλήψεις**

1. Αντίληψη των ευκαιριών
2. Δεξιότητες για δημιουργία επιχείρησης
3. Αποδοχή του κινδύνου
4. Δικτύωση
5. Υποστηρικτική κουλτούρα

Ικανότητες

6. Δημιουργία επιχειρήσεων με βάση ευκαιρίες και όχι από αναγκαιότητα
7. Απορρόφηση Τεχνολογίας
8. Ανθρώπινο Δυναμικό (επίπεδο Εκπαίδευσης Επιχειρηματία και Αγορά Εργασίας)
9. Ανταγωνισμός

Φιλοδοξίες

10. Καινοτομία σε προϊόντα
11. Καινοτομία σε διεργασίες
12. Πρόθεση για ψηλή ανάπτυξη (απασχόληση 10 ατόμων και ανάπτυξη κατά 50% σε 5 χρόνια)
13. Διεθνοποίηση
14. Επιχειρηματικά κεφάλαια

Πίνακας 5. Η δομή του Δείκτη Ανθρώπινου Δυναμικού

	0-14	15-24	25-54	55-64	65
ΜΑΘΗΣΗ	<ul style="list-style-type: none"> - Εγγραφές στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση - Εγγραφές στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Ποσοστό ολοκλήρωσης της βασικής Εκπαίδευσης - Αναλογία ανδρών γυναικών στις εγγραφές στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση - Ποιότητα Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης 	<ul style="list-style-type: none"> - Ποσοστό ολοκλήρωσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης - Ποσοστό ολοκλήρωσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Εγγραφή στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση - Εγγραφή στην Επαγγελματική Εκπαίδευση - Ποιότητα Εκπαίδευσης - Ποιότητα Εκπαιδευτικού συστήματος - Ποσοστό αλφαριθμητισμού 	<ul style="list-style-type: none"> - Ποσοστό ολοκλήρωσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης - Ποσοστό ολοκλήρωσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Ποσοστό ολοκλήρωσης Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης 	<ul style="list-style-type: none"> - Ποσοστό ολοκλήρωσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης - Ποσοστό ολοκλήρωσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Ποσοστό ολοκλήρωσης Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης 	<ul style="list-style-type: none"> - Ποσοστό ολοκλήρωσης Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης - Ποσοστό ολοκλήρωσης Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης - Ποσοστό ολοκλήρωσης Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης
ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	<ul style="list-style-type: none"> - Παιδική εργασία 	<ul style="list-style-type: none"> - Ποσοστό απασχόλησης - Ποσοστό ανεργίας - Ποσοστό υποαπασχόλησης - Μακροχρόνια ανεργία - Χάσμα απασχόλησης μεταξύ ανδρών και γυναικών - Υπερ-εκπαίδευση - Υπο-εκπαίδευση - Ποικιλία δεξιοτήτων 	<ul style="list-style-type: none"> - Ποσοστό απασχόλησης - Ποσοστό ανεργίας - Ποσοστό υποαπασχόλησης - Μερίδιο απασχόλησης ατόμων με ψηλές δεξιότητες - Μερίδιο απασχόλησης ατόμων με μέσες δεξιότητες - Ευκολία στην εξεύρεση καταρτισμένου προσωπικού 	<ul style="list-style-type: none"> - Ποσοστό απασχόλησης - Ποσοστό ανεργίας - Ποσοστό υποαπασχόλησης - Προσδόκιμο ζωής κατά τη γέννηση 	<ul style="list-style-type: none"> - Ποσοστό απασχόλησης - Ποσοστό ανεργίας - Ποσοστό υποαπασχόλησης - Υγιή έτη ζωής μετά τα 65

Βιβλιογραφία:

1. The Global Competitiveness Report 2016–2017, Klaus Schwab, World Economic Forum.
2. World Bank, Doing Business 2017: Equal Opportunity for All, 2017.
3. European Innovation Scoreboard, European Commission, Directorate-General for Internal Market, Industry, Entrepreneurship and SMEs, 2016.
4. Global Entrepreneurship Index Report 2017, Global Entrepreneurship and Development Institute.
5. The Human Capital Report 2016, World Economic Forum.